

Konsekvenser af klimaaftalen 2020 vedr. producentbetaling for nettilslutning

Foretræde for Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Torsdag d. 25. marts, 2021

Baggrund: Klimaaftale for energi og industri 2020

“Partierne er enige om,

- at udligningsordningen, der dækker netselskabernes omkostninger forbundet med nettilslutning af VE-anlæg og efterfølgende nettab, drift og vedligehold, afskaffes fra 2023 og frem.
- at indføre den nødvendige lovgivning, der muliggør indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau
- Tiltagene skal bl.a. dække netselskabernes og Energinets omkostninger i forbindelse med udbygningen af vedvarende energi, som hidtil har været dækket af udligningsordningen. Ændringerne vil understøtte, at en større del af omkostningerne i nettet, som udbygningen af vedvarende energi giver anledning til, afholdes af producenterne selv.”

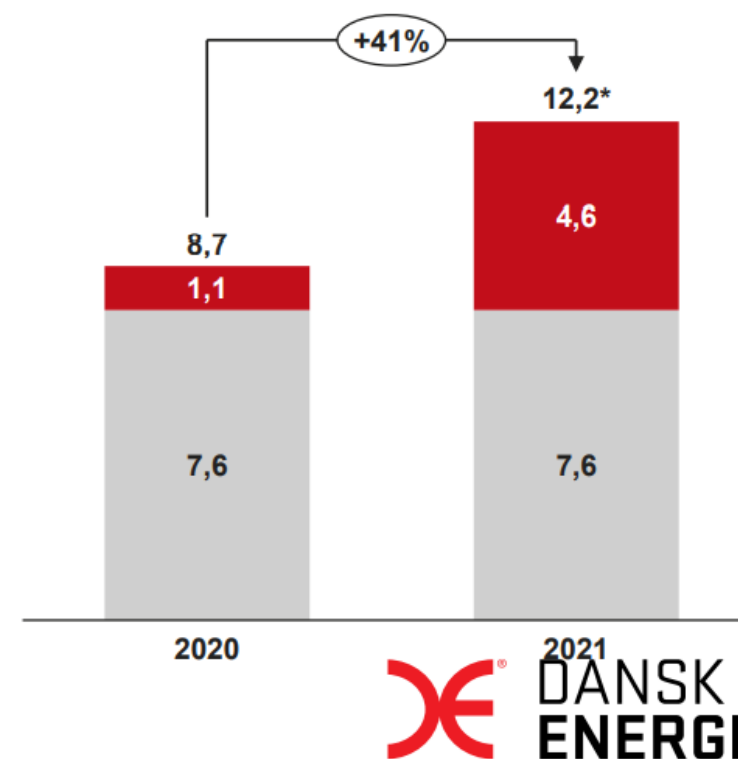
Store omkostninger væltes over på elproducenter:

Udlignings-ordning i mio. kr	Sol	Vind	Udlignings-ordning i MW	Sol	Vind
2014		7	2014		32
2015		156	2015		334
2016		17	2016		62
2017	6	98	2017	20	234
2018	21	97	2018	23	117
2019	50	117	2019	152	198
2020	2	110	2020	8	216
2021	5		2021	7	
Underbehandling	136	114	Underbehandling	236	243
2017		17	2017		18
2019	5	28	2019	12	22
2020	130	69	2020	224	203
Total	221 mio. Kr.	715 mio. Kr.	Total	446 MW	1,435 MW

Data er fra Energistyrelsen og viser, at der siden 2014 er udlignet ca. 1880 MW vind og solenergi til en pris på ca. 936 mio. kr., dvs. gennemsnitligt ca. 500.000 kr./MW.

Øgede anlægsomkostninger til vedvarende energi (MDKK/MW)

- Øvrige, herunder VE-ordninger og forhøjede skatter m.v.
- Turbiner, nettilslutning, jordleje, rydning af arealer

Brat opbremsning på landsplan samt øget elimport

Status på solcelleprojekter	GW	Tidlinje	Sandsynlighed
Aktuelt tilsluttet	0,5	-	-
Vundet udbud og/eller nettilslutningsaftale	1	0-2 år	Høj
Lokalplan påbegyndt	5	2-5 år	Mellem
Lokalplan ej påbegyndt	14	4-8 år	Lav
Samlet set	20	0-8 år	Mellem

Forventet behov for VE-elproduktion frem mod 2030

Svar til KEF-udvalget vedr. yderligere elbehov i 2030 (5. marts, 2021):

- **Der er brug for yderligere 31,6 TWh.** Det aktuelle danske elforbrug er 35 TWh, hvoraf 5 TWh forsynes via elimport.
- De nuværende havvindplaner forventes at medføre 20 TWh frem mod 2030.
- Skal det fulde Power-to-X potentiale i regeringens klimaprogram realiseres, kræver det yderligere 21 TWh.

Kilde: <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/kef/spm/184/svar/1754755/2347294/index.htm>

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget 2020-21
KEF Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 184
Offentligt

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
5. marts 2021

J nr.

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af 5. februar 2021 stillet mig følgende spørgsmål 184 alm. del, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rasmus Helveg Petersen (RV).

Spørgsmål 184
Hvor meget VE-elproduktion vil der skulle opføres frem mod 2030 (opgjort i alt samt i yderligere kapacitet ud over det allerede vedtagne), hvis følgende tiltag virkeliggøres: Mindst 1,5 mio. eldrevne biler, fuld udfasning af olie- og naturgas i den individuelle varme, hvor mindst 80 pct. af den fossile kapacitet erstattes af eldrevne varmepumper, fuld udfasning af fossile brændsler i den kollektive varme, fuld udfasning af naturgas til proces i industrien, mindst 2,5 GW elektrolysekapacitet samt en halvering af CO₂-udledningen i den tunge transport og indenrigs færge- og skibsfart sammenlignet med 2020?

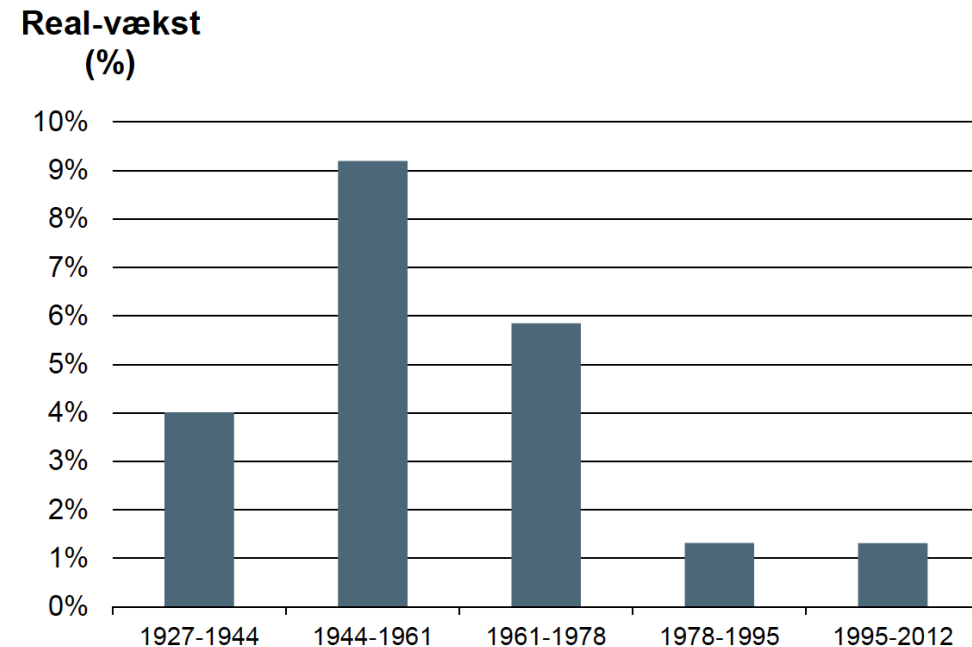
Svar
Jeg har forelagt spørgsmålet for Energistyrelsen, der oplyser følgende:

Tabel 1 præsenterer et overslagsscenario for de adspurgte indsatsområder:

- A. 1,5 mio. elbiler (BEVs)
- B. 80 pct. olie- og gasforbruget i individuel opvarmning erstattes af eldrevne varmepumper
- C. Fuld udfasning af fossile brændsler i kollektiv varmeforsyning (bortset fra affald)
- D. Fuld udfasning af gas i industrien (bortset fra højtemperaturformål og direkte fyring)
- E. 2,5 GW elektrolyse/Power-to-X kapacitet
- F. Halvering af CO₂-udledningen i tung transport og indenrigs søtransport (alene ved direkte elektrificering)

Et større investeringsefterslæb skal indhentes hurtigt

Figur 30 Realvækst i netinvesteringer, 1927-2012.

Kilde: Dansk Energi, statistik over eldistributionernes historiske investeringer samt Danmarks Statistik, statistikbanken, tabel PRIS9.

ENERGIWATCH

Energiselskaber

Olie & Gas

Renewables

Cleantech

Politik & Markeder

Elselskabernes top 5 udbetalte 16 mia. kr. til sine ejere

Danmarks fem største elnetselskaber har det seneste årti tæret hårdt på deres milliardformuer og udbetalt over det dobbelte i udbytter i forhold til, hvad selskaberne har tjent.

Foto: Thomas Borberg

AF OLE ANDERSEN

Offentliggjort: 06.01.20 kl. 10:19

Landets fem største elnetvirksomheder har i en periode over ti år frem til 2018 udbetalt 16 mia. kr. til deres ejere gennem udbytter og såkaldte kapitalnedsættelser. Det er over det dobbelte af, hvad selskaberne i samme tidrum tilsammen har tjent efter skat.

Læs også

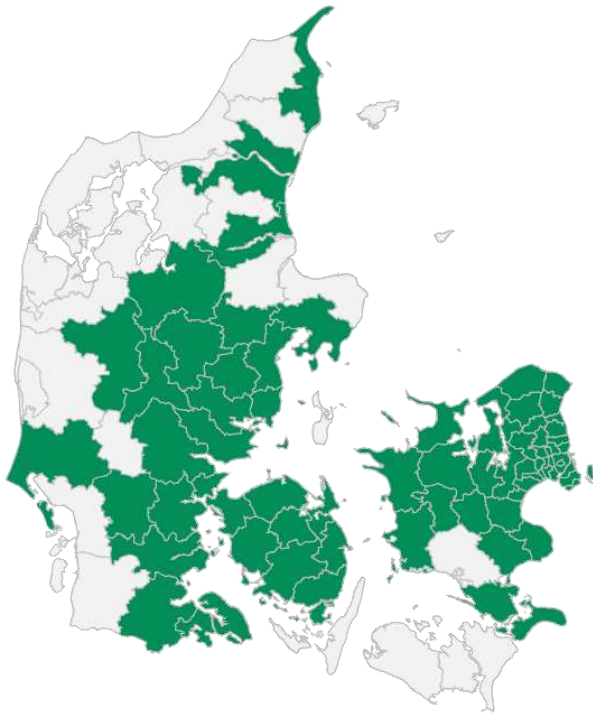
Danskerne kan kvitte gassen kvit og frit

Logstor solgt for milliardbeløb

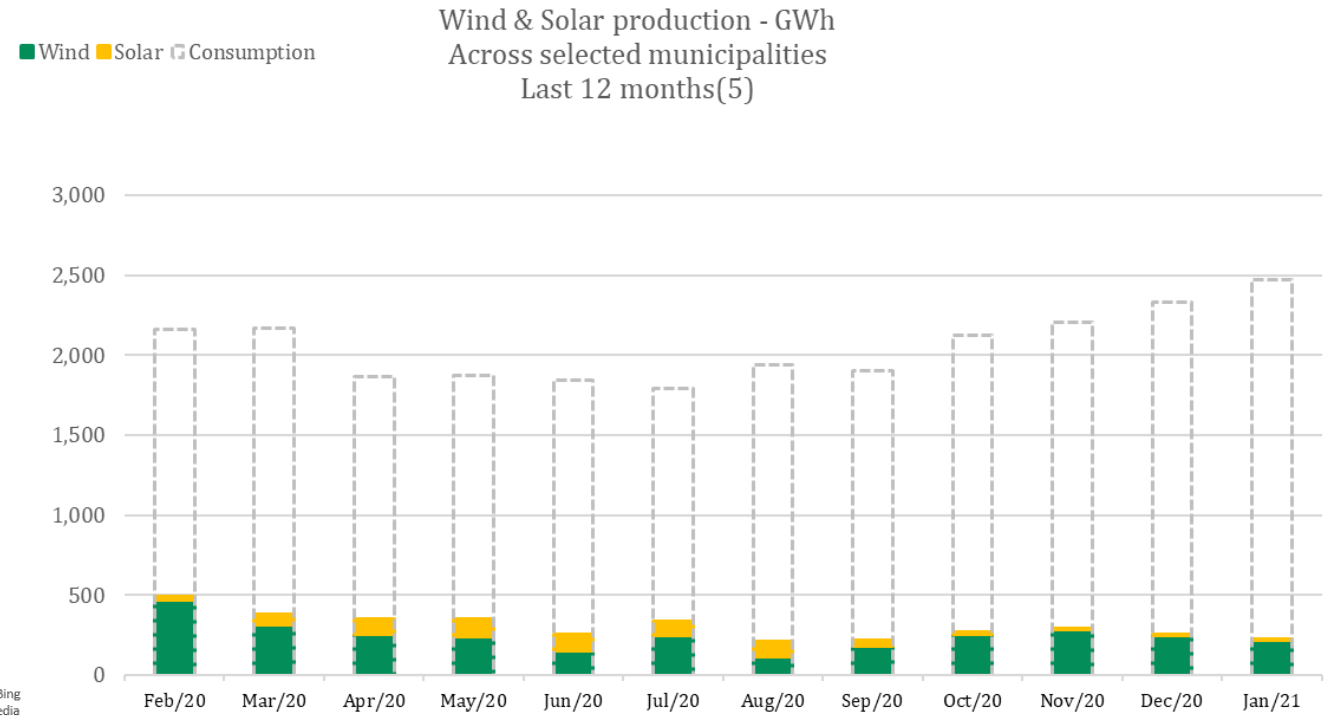
Fortum gør klar til salg af dansk elseskab

Medie: Equinor har gjort nyt oliefund

72 ud af 98 kommuner har i dag mindre end 50% VE

Powered by Bing
© GeoNames, Microsoft, Wikipedia

Finansiering af fremtidens elnet bør være en fælles opgave

- Elnettet står overfor en betydelig stigning i forbrug og produktion. Derfor er der brug for en elektrificeringsstrategi, der understøtter udbygningen af elnettet i de områder, hvor VE-potentialet er størst (Lolland-Falster, Ringkøbing-Skjern og Nordsøen).
- Alle aktører, heriblandt netselskaber, producenter, staten og forbrugere, bør løfte opgaven solidarisk i flok.
- Flertallet af europæiske lande, herunder Tyskland, anvender ikke indfødningsstariffer eller lignende betaling fra elproducenter. Udenlandske elproducenter vil således stilles bedre end danske elproducenter i konkurrencen, da der ikke betales tarif ved at anvende det danske elnet til transit.

Kendte rammevilkår er nødvendige for stabil VE-udbygning

- Placeres samtlige omkostninger fra udligningsordningen på VE-producenter, bremses den grønne omstilling voldsomt.
- Da lovgrundlaget for fremtidige producentbetalinger først er klart ultimo 2021/primus 2022, er opbremsningen allerede i gang. Det skyldes, at netselskaber og VE-udviklere er nødsaget til at træffe investeringsbeslutninger uden fuld viden om omkostninger og konsekvenser af de kommende rammevilkår. Derfor ser vi, at nye nettilslutningsaftaler er stoppet.
- Lange sagsbehandlings- og tilslutningstider bremser allerede den grønne omstilling, og problemerne forventes at vokse i de kommende år.
- Elforbrug lader som nemt flytte (fx via forbrugstariffer). Det er anderledes vanskeligt med vedvarende energiproduktion. Skal VE-potentialet derfor udnyttes fuldt ud, kræver det en elnetregulering, som fremmer VE-udbygning, og et tarifsystem, der fremmer fleksibelt forbrug samt mulighed for "eget forbrug" på producentsiden, fx via direkte linjer. Sidstnævnte er bl.a. afgørende for PtX-produktion.

Hvordan kommer vi videre herfra?

Kort sigt

- Præcisering af klimaaftalens hensigt om muliggørelse af indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag, indfødningsstariffer, etc.
- Akut behov for at forlænge overgangsordning for udligningsordningen eller dispensationsordning, da VE-udviklere ikke har indflydelse på tilslutningstidspunktet. (Træk på erfaringer fra biogasområdet i 2019 med dispensationsordning for VE-udviklere, som havde gennemført betydelige, irreversible investeringer)
- Indfør frister for sagsbehandling og tilslutning hos netselskaberne, og skab mulighed for konkurrenceudsættelse i det omfang tidsfrister ikke kan overholdes. Sanktioner herfor bør indføres.

Lang sigt

- Udarbejdelse af en national handlingsplan for et fremtidssikret elnet. Fokus på direkte adgang for landbaseret VE til elnettets "motor- og motortrafikveje" og inddragelse af kommuner og deres VE-strategier.
- Den aktuelle proces for prisfastsættelse og metodeanmeldelse bør erstattes af regler på lovniveau.
- Genbesøg anbefalingerne fra Elreguleringsudvalget (2014) og Implements analyse udarbejdet for Forsyningstilsynet (2019), heriblandt at § 73 b i elforsyningsloven udgår.

Ministeren bedes besvare følgende spørgsmål:

1. I lyset af den aktuelle uklarhed, vurderer ministeren, at det er muligt at forlænge overgangsordningen for udligningsordningen?
2. Kan ministeren bekræfte, at der i 2019 blev gennemført en dispensationsordning for VE-udviklere på biogasområdet, der allerede havde foretaget betydelige, irreversible investeringer ifm. nettilslutning? Eftersom VE-udviklere i dag har ligeså lidt indflydelse på nettilslutningstilspunkt som VE-udviklere havde i 2019, vurderer ministeren, at det ville være hensigtsmæssigt med en lignende dispensationsordning?
3. Kan ministeren bekræfte, at et flertal af EU-lande ikke anvender nettilslutningsbidrag og/eller indfødningsstariffer, og om det vil have en negativ effekt på danske VE-producenters konkurrenceevne at indføre det i Danmark?
4. Er ministeren enig i, at klimaaftalens beslutning om at påføre elproducenterne en større andel af nettilslutningsbidrag og indfødningsstariffer alt andet lige vil forsinke den grønne omstilling af Danmark?
5. Er det ministerens forståelse, at der med "en større andel af omkostningerne i nettet" skal forstås, at elproducenterne skal betale for samtlige udgifter, de giver anledning til i forbindelse med nettilslutning af nye VE-anlæg?
6. Ministeren bedes kommentere på Klimarådets anbefaling om at udarbejde en ny kompensationsmodel for transmissionsprojekter, der kan sikre folkelig accept i lokalområderne af etablering af yderligere højspændingsledninger.
7. Vil ministeren begrunde, hvorfor Danmark vælger metodeanmeldelse i stedet for lovgivning, når det gælder indfødningsstariffer?
8. Vil ministeren forklare, hvad regulator vil gøre for at fjerne risici for, at netselskabernes egeninteresse påvirker prissætning på tariffer? I forlængelse heraf bedes ministeren redegøre for, om regeringen påtænker at lade § 73 b i elforsyningsloven udgå.
9. Hvilke sanktioner gælder, når netselskaber ikke lever op til deres forpligtelser overfor forbrugerne, herunder tidsfrister, godkendelser, mv.?
10. Hvad er ministerens kommentar til konklusionen i rapporten fra Europa-Kommissionen "European Barriers in retail energy markets – Denmark country handbook", hvor det bl.a. fremgår, at industriorganisationer og netselskaber udøver stor påvirkning på lovgivning og udformning af regler, hvilket skaber uklarhed og bias i reguleringen, som favoriserer koncernforbundne virksomheder og hæmmer konkurrencen samt investeringer i grøn omstilling?